

DEEL I :

Gewestelijk
memorandum 2019
van de Conferentie
van Burgemeesters
en Brulocalis

1. Grote principes

1.1. VOORAF

De institutionele fundamenten van België zijn gebaseerd op een sterke traditie van **decentralisatie**, die ontegensprekelijk de ontwikkeling van een rijke en levendige lokale democratie mogelijk heeft gemaakt. Het **lokale niveau is het niveau waaraan bevoegdheden in principe worden toegewezen**.

Gemeenten hebben een belangrijke troef in handen om publieke aangelegenheden te beheren: zij zijn **het overheidsniveau dat het dichtst bij de burger staat** en dus het best in staat om de verwachtingen van de burgers te achterhalen en in de praktijk uit te voeren. Zij zijn de enige entiteiten binnen de staat die **bevoegdheden van zowel het federale als het gewestelijke niveau en de gemeenschappen hebben**. Zij vormen dus een fundamenteel bestuursniveau dat een schakel vormt die in staat is om beleidslijnen te bundelen en uit te voeren die

verdeeld zijn over verschillende overheidsniveaus en ze aan te passen aan de behoeften van de burgers.

Toch zijn de gemeenten zich bewust van de vertrouwenscrisis bij de burgers ten aanzien van de instellingen en van hun verwachtingen ten aanzien van de instellingen, enerzijds in termen van transparantie en bestuur en anderzijds in termen van overheidstaken. En deze maatschappelijke verwachtingen vergen nu van de overheid een aanpak van problemen die, zoals het leefmilieu of de sociale kloof, kunnen worden opgelost via de beginselen van duurzaamheid. In dat opzicht moeten de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling, die zijn vastgelegd in de Agenda 2030 die in september 2015 door de VN is goedgekeurd, voor ons als referentiepunt dienen.

In ieder geval kan geen enkel debat over gemeenten op een degelijke manier worden gevoerd zonder hun betrokkenheid.

1.2. ZEVEN GROTE PRINCIPES

Alle eisen die in dit memorandum worden geformuleerd, moeten systematisch worden gelezen in het licht van de zeven beginselen die hier zijn vastgelegd: **subsidiariteit, decentralisatie, evenwicht, begrotingsneutraliteit, compenserende maatregelen, billijkheid en solidariteit**.

De **verdeling van de bevoegdheden Gewest-gemeenten** moet worden aangepakt in overeenstemming met de beginselen van:

- subsidiariteit, waarbij alle taken worden toevertrouwd aan het overheidsniveau dat het dichtst bij de burger staat, zolang niet is vastgesteld dat een hoger niveau het beter zou doen. Dit beginsel werd bekrachtigd in het Europees Handvest inzake lokale autonomie, dat door ons land werd geratificeerd;
- decentralisatie, waarbij wordt bepaald dat beslissingen, en niet alleen de uitvoering ervan – en daarin ligt het onderscheid met deconcentratie –, op het meest lokaal mogelijke niveau moeten worden genomen;
- evenwicht tussen de toegewezen taken en de middelen die aan elk machtsniveau zijn toegewezen.

- dit beginsel hangt samen met de begrotingsneutraliteit van de maatregelen die op gewestelijk niveau en op elk ander niveau worden genomen, wanneer die gevolgen hebben voor de lokale overheden. Daartoe moet het niveau dat de beslissing neemt, daar telkens de financiële en administratieve gevolgen voor de lokale besturen van inschatten.
- in geval van negatieve impact op de financiën en het beheer van de lokale overheden moet de betrokken overheid de nodige compenserende maatregelen nemen.
- dit principe van evenwicht omvat ook overwegingen van billijkheid: de financiële stromen naar de lokale besturen moeten op een billijke manier en op basis van een objectieve beoordeling van de behoeften worden toegewezen.
- wanneer solidariteitsmechanismen worden ingevoerd, moeten die gemotiveerd en transparant zijn.

Brulocalis wil met dit gewestelijk memorandum het principe van de lokale autonomie centraal stellen in onze debatten en wil er het bestuur van Brussel mee verbeteren.

1.3. VERDELING VAN DE BEVOEGDHEDEN TUSSEN GEWEST EN GEMEENTEN

De werkzaamheden rond de verdeling van de bevoegdheden, die in de bestuursperiode 2014-2019 werden aangevat, moeten worden voortgezet om tot een verduidelijking van de respectieve rollen te komen.

Als die verduidelijking uitblijft, komen de kosten en de verantwoordelijkheid voor een reeks taken al te vaak op de gemeenten terecht.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen het Gewest om:

- de inspanningen op dat vlak voort te zetten,
- maar dan in het licht van de bovenvermelde beginselen,
- en in samenwerking met de gemeenten via hun Vereniging.

1.4. DIALOOG EN OVERLEG GEWEST/GEMEENTEN: DE ADVISERENDE ROL VAN DE LOKALE BESTUREN FORMALISEREN

Om het lokale bestuur en de kwaliteit van de regelgeving te verbeteren, moeten het Gewest en de vele organen **structureel overleg met de gemeenten** organiseren.¹

Het recht van lokale overheden om door hogere bestuursniveaus te worden geraadpleegd, is een fundamenteel beginsel van de Europese democratische en juridische praktijk, dat is vastgelegd in het Europees Handvest inzake lokale autonomie² en waarvan de modaliteiten ook opgenomen zijn in Resolutie 437 van het Congres van lokale en regionale overheden van Europa van 8/11/2018.

Dergelijk overleg kan bijdragen tot een betere kwaliteit van de wetgeving en de aanpassing ervan aan de behoeften van de burgers. Het is een maatstaf voor **goed bestuur**.

De lokale overheden moeten een **actieve rol** spelen bij het opstellen van besluiten en het beleid op alle gebieden die hen aangaan, een rol die verder gaat dan zuiver informatieverstrekking. Zij moeten volgens een duidelijke procedure worden **geraadpleegd** en **voldoende tijd** krijgen, in het bijzonder wat betreft de verdeling en de besteding van de hun

toegewezen financiële middelen. Algemeen moeten er overgangperiodes voorzien worden voor de uitvoering van bepaalde maatregelen wanneer deze een technische of financiële impact hebben op de gemeenten (infrastructurele ontwikkelingen om te beantwoorden aan nieuwe reglementaire vereisten,...).

Het overleg met de gemeenten moet in al zijn aspecten plaatsvinden, of het nu gaat om **planning, het nemen van maatregelen, het vastleggen van regelgeving of het uitvoeren van beslissingen**.

En naarmate we evolueren in de richting van een decumul van mandaten tussen het gewestelijke en het gemeentelijke niveau, met het daarmee gepaard gaande verlies aan politiek draagvlak, wordt het des te noodzakelijker om via andere kanalen de link te vinden die nodig is voor efficiënte besluitvorming. Gestructureerd overleg kan daartoe bijdragen.

Wij vragen een **gestructureerd partnerschap**, een echt **overlegorgaan Gewest-gemeenten**.

1.5. AANTAL MANDATARISSEN

Het debat over de mogelijke vermindering van het aantal lokale mandatarissen kan worden geopend.

Dat debat moet evenwel worden gevoerd:

- met de gemeenten
- en met inachtneming van belangrijke principes, waaronder met name een voldoende aantal mandatarissen om hun beleidsvoering met alle door de burger verwachte efficiëntie uit te oefenen.

1. Zie «structureel overleg, borg voor kwaliteit» op www.brulocalis.brussels > Actu [18.1.2018].

2. Art. 4, par. 6, art. 5, art. 9, par. 6 en art. 10 van het Europees Handvest van de Lokale Autonomie.

2. Werking van de gemeenten

2.1. ECONOMIE: FINANCIËN, GEMEENTELIJKE FISCALITEIT EN SUBSIDIES

Globaal beschouwd zijn de gemeenten een van de grootste investeerders van het land (35 % van de overheidsinvesteringen). Zij investeren massaal in infrastructuur ten behoeve van de gemeenschap. De Brusselse gemeenten spelen in op de bijzondere demografische uitdagingen (bevolkingsgroei én verarming) en vertonen tegelijkertijd een grotere begrotingsdiscipline dan elders. Dat is een antwoord op de interne uitdagingen die zich kunnen voordoen, zoals het feit dat zij de pensioenlasten van hun personeel nagenoeg uitsluitend zelf dragen.

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest dient de goede werking van de lokale overheden te waarborgen, de gemeentelijke autonomie te vrijwaren en hun financiële en investeringscapaciteit te bestendigen door ze de nodige middelen te verschaffen om hun opdrachten doeltreffend uit te voeren.

2.1.1. Gemeentebelastingen: een cruciale bron van inkomsten voor lokale besturen

De gemeentelijke inkomsten zijn hoofdzakelijk afkomstig uit gemeentebelastingen, aanvullende personenbelastingen en opcentiemen op de onroerende voorheffing, maar ook uit heffingen die elke gemeente invoert op grond van haar **fiscale autonomie**. Die autonomie moet gevrijwaard en gewaarborgd worden, en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de toezichhouder op de gemeenten, moet er als eerste garant voor staan.

Om een optimale inning te waarborgen van de belastinginkomsten die nodig zijn voor de financiering van het beleid gevoerd door de lokale overheden, moet **een duidelijke, transparante en efficiënte belastingprocedure** worden ingevoerd.

Nu de nieuwe Brusselse Codex Fiscale Procedure onlangs is goedgekeurd, vraagt Brulocalis ernaar te streven dat **de gemeentelijke autonomie wordt gerespecteerd tijdens de onderhandelingen betreffende de protocolakkoorden tussen de gemeente en de gewestelijke belastingadministratie**. De Brusselse belastingadministratie moet ervoor kunnen zorgen dat alle elementen die nodig zijn voor de vestiging van de belasting door de gemeenten, naar behoren worden doorgegeven. Er moet een betrouwbare en geformaliseerde informatiestroom tussen de twee overheden tot stand worden gebracht in een geest van loyaliteit en directe en onmiddellijke communicatie.

2.1.2. Gemeentelijke autonomie, contractualisering en algemene dotatie aan de gemeenten

Tijdens de vorige legislatuur werd de ambitie van het Gewest aangekondigd om de betrekkingen met de gemeenten verder te contractualiseren, met name door hen aan te moedigen om een reeks belastingen af te schaffen en dat inkomstenverlies te compenseren met een gewestelijke subsidie.

De algemene dotatie aan de gemeenten werd in juli 2017 opgewaardeerd door de bedragen globaal te verhogen en de criteria voor deze belangrijke overdracht van het Gewest naar de gemeenten op driejaarlijkse basis aan te passen.

Het proces van contractualisering lijkt niet uitgewerkt te zijn, behalve door de regionalisering van de 'citytax'.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters wijzen erop dat de gemeentelijke autonomie het basisbeginsel van de werking van de lokale overheden moet blijven.

Als contractualisering toegepast zou worden, zou dat alleen mogelijk zijn volgens het beginsel van decentralisatie en dus na het sluiten van transparante overeenkomsten die onder de best mogelijke voorwaarden voor de plaatselijke overheden en in het kader van echt overleg tot stand komen.

In ieder geval moet de algemene dotatie aan de gemeenten het belangrijkste financiële engagement van het Gewest ten aanzien van de lokale overheden blijven en onvoorwaardelijk blijven.

2.1.3. Algemene wettelijke machtiging om retributies te heffen

De gemeente kan slechts een retributie vestigen als zij wettelijk gemachtigd is. Die vraag is fundamenteel.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen om deze wettelijke machtiging met algemene draagwijdte op te nemen in de Nieuwe Gemeentewet, teneinde de lokale financiën te bestendigen en de rechtszekerheid te versterken.

2.1.4. Neutraliteit van de staatshervormingen

Het in de inleiding vermelde beginsel van begrotingsneutraliteit moet gekoppeld worden aan alle gewestelijke maatregelen die voortvloeien uit een overdracht van bevoegdheden als gevolg van de zesde staatshervorming of andere toekomstige hervormingen.

Dit beginsel wordt nog niet in acht genomen en verschuift de financiële en organisatorische gevolgen van de overdracht van bevoegdheden naar de lokale besturen.

De overname door het Gewest van de **inkomsten uit de onroerende voorheffing** mag in dat kader in geen geval gevolgen hebben voor de gemeenten en de inkohiering mag niet aan risico's onderhevig zijn.

Wat de andere bevoegdheden betreft die het Gewest van de federale overheid geërfd heeft, blijft Brulocalis bijzonder waakzaam met betrekking tot het respect voor en **de duurzaamheid van het grootstedenbeleid en de transparante en adequate financiering van de organisatie van Europese toppen.**

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest om via de 'dode hand' het precieze bedrag te vergoeden van het verlies dat de gemeenten lijden als gevolg van de niet-inning van de onroerende voorheffing.

2.1.5. Federale en regionale loyaliteit: een principe dat effectief en werkelijk moet worden toegepast

Het principe van de federale loyaliteit is sinds december 2011 verankerd in onze Grondwet. Het impliceert een doeltreffende coördinatie tussen de federale staat en de deelentiteiten bij de uitoefening van hun bevoegdheden. De naleving ervan is toevertrouwd aan het Grondwettelijk Hof.

Maar loyaliteit moet elke overheid ertoe aanzetten om in het kader van haar optreden rekening te houden met het bestaan en de belangen van de andere entiteiten.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters roepen op tot overleg, via het ad-hoccomité, en stelselmatige coördinatie tussen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de andere overheidsniveaus, in de eerste plaats de federale overheid, telkens wanneer een federale beslissing impact heeft op het gemeentelijk niveau. Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen in dit verband dat het Gewest ook het gemeentelijk niveau verdedigt.

In dat kader en naar het voorbeeld van het Gewest wijzen wij op – en betreuren wij – het gebrek aan overleg tussen het Brussels Gewest en de federale overheid in een reeks materies die weliswaar federaal zijn, maar waarvan de financiële impact op de gemeenten niet meer hoeft te worden aangetoond en waarop de facto gewestelijk toezicht wordt uitgeoefend, ook al is het slechts budgettair.

2.1.6. Subsidies

2.1.6.1. Beter subsidiebeheer

Omslachtige procedures, de late inwerkingtreding in de loop van het begrotingsjaar en een gebrek aan personeel en technische middelen maken dat de gemeenten geen optimaal gebruik maken van gewestelijke subsidies.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen het Gewest om:

- de voortzetting van de ontwikkeling en de actualisering van de gegevensbank Subsidies van Brulocalis;
- de steun voor de ontwikkeling van een intergemeentelijke toepassing voor subsidiebeheer;
- de versterking van het gemeentepersoneel dat ingezet wordt voor subsidiebeheer, door middel van een of meer van de volgende voorstellen:
  - de financiering van een verantwoordelijke «Belgische subsidies» bij Brulocalis die de Brusselse gemeenten zou ondersteunen (naar het voorbeeld van de verantwoordelijke «Europese subsidies»);
  - de doorstart van de financiering van de werkgroep Subsidies die een bijdrage levert aan de professionalisering en de begeleiding van de gemeenten bij de aanvraag en de goede aanwending van gewestelijke subsidies in het bijzonder.

2.1.6.2. Procedures die toegankelijk zijn voor de gemeenten

Wij stellen vast dat er grote verschillen bestaan in de procedures en de termijnen van de stelsels die van toepassing zijn op de subsidies voor de lokale overheden. Die betreurenswaardige vaststelling geldt zowel op het niveau van het Gewest als op dat van de Gemeenschappen.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen het behoud van een zo groot mogelijke homogeniteit van de subsidiestelsels om het doel en de degelijke aanwending ervan te vrijwaren.

2.1.6.3. Nood aan strategische en functionele ondersteuning om te investeren en bepaalde financieringsinstrumenten te gebruiken

Reeds in 2014 was een van de prioriteiten van de gewestregering de bevordering van de intergemeentelijke samenwerking en de aanmoediging van publiek-private samenwerking. Die behoefte blijft relevant. Het gebruik van deze samenwerkingsverbanden gaat gepaard met de noodzaak om nieuwe methodes te ontwikkelen voor de financiering van de projecten die de lokale overheden op het getouw zetten.

Om alle mogelijkheden voor het verkrijgen van investeringssubsidies te kennen, hebben de gemeenten behoefte aan gewestelijke steun, die kan worden gematerialiseerd door de creatie van gewestelijke **ondersteuningscellen** die technisch, juridisch en financieel advies verstrekken.

De organisatie van specifieke **vormingen** voor gemeentepersoneel is ook noodzakelijk om hen aan te moedigen hun netwerk uit te bouwen, te coördineren en uit te breiden.

2.1.6.4. Vereenvoudiging van bepaalde subsidiëringsprocedures

Om de uitdagingen van de bevolkingsgroei het hoofd te kunnen bieden, moeten bepaalde specifieke overheidsinitiatieven aangemoedigd worden, zoals initiatieven die gemeenten de mogelijkheid bieden om leegstaande panden aan te kopen.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen dat de gewestelijke overheid alle nodige maatregelen neemt om **de procedures voor de subsidiëring van wijkrevitalisering te vereenvoudigen**.

2.2. TEWERKSTELLING EN PERSONEEL

De werking van een gemeentebestuur berust voornamelijk op het personeel, dat competent en gemotiveerd moet zijn.

Daarvoor zijn de **budgettaire middelen** uiteraard van essentieel belang. De financiering van het personeel omvat de lonen, vorming en andere aanverwante kosten, maar ook de pensioenen.

Afgezien van de financiële aspecten is **het personeelsbeheer** een andere grote uitdaging. Die moet gericht zijn op een meer transversale werking en berusten op beginselen van responsabilisering.

Het Gewest moet vermijden om maatregelen te nemen met betrekking tot het gewestpersoneel die **het verschil in verloning tussen gewest- en gemeentepersoneel zouden vergroten**.

Wat specifiek de tewerkstelling binnen de OCMW's betreft, onderschrijft dit memorandum van Brulocalis de eisen van het gewestelijke en bicommunautaire memorandum van de OCMW's van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest onder meer op het vlak van:

- herwaardering van de loonschalen
- verlenging van de loopbaan
- statutarisering
- financiering van een tweede pensioenpijler
- de structurele financiering (van het tewerkstellingsbeleid van de OCMW's)
- de 'artikel 60'-ers
- de betrekkingen tussen OCMW's en Actiris
- inschakelingstraject en (voor)opleiding
- sociale economie
- validering van competentie en erkenning van verworvenheden
- kinderdagverblijven, scholen en eenoudergezinnen
- leefruimte - opleiding - studies - GSOB - alfabetisering
- monitoring

Dit laatste memorandum van de OCMW's is beschikbaar op www.brulocalis.brussels > Publicaties.

2.2.1. Financiering van de pensioenen van het personeel

De belangrijkste uitdaging in dat kader is de financiering van de pensioenen van het personeel. De federale wetgever heeft een hervorming op het getouw gezet van de werking van het Gesolideriseerd Pensioenfonds van de provinciale en de plaatselijke besturen – wat noodzakelijk was – maar die hervorming gaat gepaard met een steeds zwaardere financiële last voor de lokale besturen.

Volgens de beschikbare prognoses zal het **basisbijdragepercentage** van de lokale overheden de komende jaren stijgen en verder wegen op hun toch al kwetsbare financiën. Bovendien zullen de Brusselse lokale overheden een **tweede pijler voor hun contractueel personeel** moeten opzetten, wat nog aanzienlijke bijkomende kosten met zich meebrengt.

Wat deze nieuwe, aanzienlijke en duurzame financiële lasten betreft, dringt de Vereniging erop aan dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, als toezichthoudende overheid, optreedt in naam van de belangen van alle Brusselse lokale besturen, om de financiering van de Brusselse gemeenten en OCMW's te garanderen.

De kosten voor het opzetten van een tweede pijler voor alle contractuelen in de Brusselse gemeenten kunnen worden geraamd op minstens 14 miljoen euro extra per jaar. Dat bedrag is gebaseerd op de volgende hypothese: 46.272 euro (gemiddelde jaarlijkse kosten van een gemeentebestuurder) X 9.860 euro (aantal contractuelen in de Brusselse gemeenten) X 3 % (percentage van de bezoldiging die vanaf 2021 per personeelslid moet worden betaald om de aftrek van 50 % te kunnen genieten van het pensioenengagement op de responsabiliseringsbijdrage) X 1,02 (indexering sinds 30 juni 2016).³

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest financiële steun verleent aan de gemeenten en OCMW's om het stelsel van aanvullend pensioen op te zetten dat nodig is om een degelijk pensioen voor de Brusselse contractuelen te garanderen.

De federale overheid heeft het systeem geherfinancierd ten belope van 121 miljoen euro per jaar voor de komende drie jaar via een koninklijk besluit, maar er wordt geen waarborg gegeven dat dit systeem zal voortbestaan. Uit alle cijferstudies blijkt immers dat deze enveloppe slechts gedeeltelijk de aanzienlijke stijging dekt van de totale kosten van de pensioenen van het gemeentepersoneel, die op meer dan 300 miljoen euro per jaar worden geraamd.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters dringen erop aan dat **het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zich tot zijn partners van de federale overheid richt om te onderhandelen over een verhoging van de herfinanciering van het Gesolideriseerd Fonds.**

2.2.2. Tweektaligheid garanderen, bevorderen en financieren

Een tweede grote uitdaging voor de lokale besturen is zich ervan te vergewissen dat de verbintenissen van alle betrokken partijen worden nagekomen, zodat zij over de nodige middelen beschikken om de tweektaligheidsvereisten van het personeel te ondersteunen.

De lokale besturen wachten al drie jaar op de **terugbetaling door de federale overheid van de tweektaligheidspremies van hun personeel**, die het resultaat is van een delicaat compromis dat bestaat in een ondersteuningsenveloppe voor de Brusselse lokale besturen. Ter herinnering: het verlies aan inkomsten als gevolg van de blokkering op federaal niveau sinds 2015 bedraagt 25 miljoen euro per jaar.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest om druk uit te oefenen op de federale overheid:

- om de **nodige bedragen vrij te maken** voor de goede werking van alle Brusselse gemeenten en OCMW's;
- opdat ze de **voorwaarden zouden vastleggen waaronder andere overheidsinstanties dan Selor taalattesten mogen afgeven**. Brulocalis pleit voor echte flexibiliteit in deze sector om de demonstratie van tweektaligheid zoveel mogelijk te vergemakkelijken, teneinde de toegang van competente werknemers tot de lokale openbare dienst te vergemakkelijken.

2.2.3. Een aantrekkelijk gemeentelijk openbaar ambt

De derde uitdaging is om alles in het werk te stellen en alle mogelijke maatregelen te nemen om de lokale openbare dienst aantrekkelijk te maken in de ogen van het publiek. Dit vereist de zekerheid van een degelijk pensioen, het gemak om vaardigheden (ook talenkennis) te kunnen aantonen en vooral de duidelijkheid van het statuut en de werkomstandigheden van toekomstig personeel.

3. Bron: «Focus BPB – Het personeel van de Brusselse gemeenten: cijfergegevens», 2018, cijfers op 30 juni 2016.

2.2.3.1. Financiële steun voor statutarisering en financiering van de tweede pijler van de contractuelen

Deze keuze moet gepaard gaan met een sterk gebaar van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest om alle lokale besturen financieel te ondersteunen in hun beleid ter versterking van hun personeel, een essentiële eerste stap in een doeltreffend lokaal beleid.

In geval van **statutarisering** vragen Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest prioritair het bedrag van de **statutarisatiepremie aanzienlijk verhoogt** (het huidige bedrag van 2.000 of 3.000 euro, naargelang het al dan niet om een gesco gaat, is te laag, zodat het huidige budget van 3 miljoen euro grotendeels onderbenut blijft), dat de procedure wordt vereenvoudigd en dat de premie op jaarbasis wordt vastgesteld, zodat de lokale besturen zo veel mogelijk gebruik kunnen maken van deze incentive. Een bedrag van 4.000 euro het eerste jaar (6.000 euro voor gesco's) en vervolgens 2.000 euro (3.000 euro voor gesco's) werd door de binnen Comité C ingestelde technische werkgroep toereikend en noodzakelijk geacht.

Wat de arbeidsovereenkomsten betreft, moest het Brussels Hoofdstedelijk Gewest de lokale overheden helpen om **de nieuwe kosten te dragen** die dat met zich meebrengt, met name door tussen te komen om te helpen bij de creatie van een **tweede pensioenpijler** voor deze contractuelen, ten belope van minstens 14 miljoen euro per jaar.

De twee acties moeten echter worden gecombineerd zolang er sprake is van een statutair en contractueel gemeentelijk ambt. De steun van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor de statutarisering kan dus niet worden opgevat zonder steun voor de ontwikkeling van de tweede pijler van de contractuelen, en omgekeerd.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen dat het **bedrag van de statutariseringspremie substantieel wordt verhoogd**, de procedure wordt **vereenvoudigd** en de **premie op jaarbasis wordt vastgesteld**, zodat de lokale besturen optimaal gebruik kunnen maken van deze stimulans.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen het Gewest om **financieel tussen te komen om de noodzakelijke herfinanciering van het personeel van de lokale besturen te ondersteunen**.

2.2.3.2. De dringende noodzaak om de gemeentelijke loonschalen op te waarderen

In het bredere kader van de herfinanciering van het personeel van de lokale overheden dient eraan herinnerd te worden dat de barema's niet meer gerevalueerd werden sinds het sectoraal akkoord 2007/2008 (dat het voorwerp uitmaakt van drie subsidiebesluiten, in 2018 begroot voor een totaal van 34.431.000 euro). Als de gemeenten een beleid willen kunnen voeren om hun personeelsbestand te versterken en hun aantrekkelijkheid te garanderen, is het belangrijk dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn financiële steun aanzienlijk verhoogt. Dat is nodig om de gemeenten de nodige marge te geven in het licht van een nieuwe opwaardering van de Brusselse barema's. Die zijn nu lager dan die van het Vlaams, het Waals en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en ook de federale schalen, wat ze niet aantrekkelijk maakt voor de medewerkers.

In dat kader is de opwaardering van de schalen van niveau E, het meest kwetsbare publiek, een prioriteit. Volgens ramingen van Brussel Plaatselijke Besturen die aan de technische werkgroep binnen Comité C werden verstrekt, zou een herwaardering om deze barema's op te trekken tot het niveau van hun Waalse tegenhangers, voor gemeenten en OCMW's samen een totale jaarlijkse kost van 7,1 miljoen euro met zich meebrengen.

Brulocalis dringt er echter op aan dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met financiële steun de gemeenten in staat stelt om een veel ambitieuzer beleid te voeren, dat erop gericht is de Brusselse gemeenteschalen in hun geheel geleidelijk op te trekken tot minstens het niveau van de Vlaamse lokale besturen. Die opwaardering werd door Brussel Plaatselijke Besturen geraamd op 46,6 miljoen euro per jaar voor het gemeentepersoneel en 18,9 miljoen euro per jaar voor het OCMW-personeel. Beter nog, er zou moeten worden gestreefd naar schalen die vergelijkbaar zijn met die van de Waalse gemeenten (dan is er 64,6 miljoen euro per jaar nodig voor gemeentepersoneel en 24,2 miljoen euro per jaar voor OCMW-personeel) of met die van het Brussels Gewest (240,4 miljoen euro per jaar op termijn voor gemeentepersoneel en 97,5 miljoen euro per jaar voor OCMW-personeel zijn in dat geval nodig).

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen **een reële en degelijke opwaardering van de gemeentelijke loonschalen, gekoppeld aan financiële steun van het Gewest**.

2.2.3.3. Verlenging van de loopbanen

De financiële steun van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zou ook moeten worden gebruikt voor de financiering van de verlenging van de loopbanen van het gemeentepersoneel, om zo goed mogelijk te streven naar de geplande verlenging van de loopbaan van het gewestpersoneel tot 45 jaar. De technische werkgroep binnen Comité C raamt een dergelijke verlenging op 40,3 miljoen euro per jaar, uitgaande van een stijging van de loonkosten van 22,1 % van het personeel voor 20 % van het gemeentepersoneel. Dezelfde stijging op het niveau van de OCMW's wordt geschat op 16,3 miljoen euro per jaar.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen dat **de verlenging van de loopbaan van het personeel volledig door het Gewest wordt gefinancierd.**

2.2.4. Geïntegreerd personeelsbeheer

In het kader van de informatisering van de lokale overheden vragen Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters aan het Gewest om **software voor personeelsbeheer** te ontwikkelen die geïntegreerd werkt met de financiële en boekhoudkundige applicaties die momenteel worden ontwikkeld.

Deze software moet functies bevatten waarmee de werknemer zijn of haar loondocumenten op een veilige manier elektronisch kan ontvangen (bv. via eBox).

2.2.5. Verdere verbetering van het Sociaal Handvest

Onze Vereniging is verheugd dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een evaluatie heeft opgestart van de werking van de besluiten «Sociaal Handvest» en ze erbij betrokken wordt. Zij rekent op de voortzetting van deze werkzaamheden en meer in het bijzonder de publicatie van een of meer toelichtingsomzendbrieven ter afsluiting. Het is van essentieel belang dat het algemene kader waarbinnen het Brusselse gemeentelijk openbaar ambt opereert, zo duidelijk en praktisch mogelijk is voor alle lokale overheden.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen om in de toekomst systematisch betrokken te worden bij de werkzaamheden in verband met de opvolging van het statuut van de ambtenaren van de lokale overheden, om zo het ontstaan van een aantrekkelijke Brusselse gemeentelijke overheidsdienst te bevorderen.

Brulocalis pleit voor de snelle publicatie van een toelichtingsomzendbrief over het «Sociaal Handvest».

2.2.6. Gendergelijkheid

Mettre en place les conditions d'une gouvernance basée sur des valeurs de non-discrimination, d'inclusion et d'égalité entre les genres.

De voorwaarden bepalen van een bestuur dat gebaseerd is op non-discriminatie, inclusie en gendergelijkheid als waarden.

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de gemeenten moeten een centrale rol vervullen in de waarden van de Europese Unie die berust op respect voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid - en dan vooral van mannen en vrouwen -, de rechtsstaat en respect voor mensenrechten. Om die waarden te bevorderen, is een transversale aanpak nodig waarbij rekening wordt gehouden met alle maatschappelijke gebieden en alle institutionele bevoegdheidslagen. Formele gelijkheid waarborgt uitsluitend de gelijkheid van individuen voor de wet, ongeacht hun onderlinge verschillen. Feitelijke gelijkheid houdt daarentegen in dat de vinger wordt gelegd op de structurele mechanismen die ongelijkheden en discriminatie in de maatschappij in stand houden⁴.

In dat opzicht stelt Brulocalis het Gewest bijvoorbeeld de volgende aanbevelingen voor:

- De bevordering van het Europees charter voor gelijkheid van mannen en vrouwen op lokaal niveau voortzetten.
- De ontwikkeling voortzetten van gendermainstreaming en genderbudgetting - transversaliteit van de gelijkheid van mannen en vrouwen in alle aspecten van het lokale en gewestelijke overheidsbeleid.
- Acties steunen die de gelijkheid tussen jongens en meisjes van jongs of aan bevorderen, vooral door de onderwijs- en begeleidingsteams te sensibiliseren en op te leiden.
- Voorzieningen en acties aanmoedigen die meer variatie brengen qua plaatsen en activiteiten om aan alle verzoeken tegemoet te komen (gezinnen, meisjes, kinderen met een handicap, ...).
- Beleidsmaatregelen en acties voortzetten en stimuleren die seksuele intimidatie op straat aanpakken.
- Acties steunen en uitwerken in de strijd tegen kinderarmoede.
- De tewerkstelling van vrouwen in traditionele mannensectoren en omgekeerd aanmoedigen.

De scholing van het gemeentelijk onthaalpersoneel en het politiepersoneel stimuleren in thema's die verband houden met de strijd tegen racisme en discriminatie en de strijd tegen stereotypen, met het oog op de bevordering van en het respect voor diversiteit (geslacht, handicap, etnische of sociale afkomst en seksuele voorkeur) en op interculturele bemiddeling.

4. Unia, Mémorandum 2019

2.2.7. Gelijke kansen en diversiteit

In het kader van een actief beleid inzake gelijke kansen en diversiteit in de lokale besturen lanceert het Brussels Hoofdstedelijk Gewest jaarlijks oproepen tot het indienen van vernieuwende projecten (100.000 euro voor 13 projecten in 2018) en de bevordering van de diversiteit (1 miljoen euro in 2018) bij het gemeentepersoneel.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen het voortbestaan van deze fondsen om de implementering van het diversiteitsplan te waarborgen.

2.2.8. Gewestelijke dotatie voor een evolutieve en performante beroepsopleiding

Wij vragen dat het Gewest een opleidingsbeleid voert en doeltreffende omscholingsmogelijkheden biedt aan het gemeentepersoneel dat moet beantwoorden aan de vereisten van de digitalisering enerzijds en de behoeften van de bevolking die in een 'smart city' wil leven anderzijds.

Om deze doelstellingen qua voorbeeldigheid te bereiken, moet het Gewest de nodige IT-infrastructuur implementeren voor de lokale overheden.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen om een specifieke gewestelijke dotatie voor vorming, die tijdens de volgende legislatuur ingevoerd zou worden.

2.2.9. Hulp voor tewerkstelling

Het voortbestaan van het gesco-systeem is essentieel voor de lokale werkgelegenheid en om de economische groei in Brussel te stimuleren. Brulocalis volgt de technische hervorming van het gesco-systeem, die tot doel heeft deze bevoegdheid over te dragen aan de minister-president, en de subsidie, gekoppeld aan een vermindering van de RSZ, om te zetten in een vorm van dotatie die rechtstreeks aan de gemeenten wordt betaald om de werkgelegenheid te bevorderen. Wij dringen erop aan dat deze hervorming geen ongunstige financiële gevolgen mag hebben. Het gesco-systeem komt overeen met een jaarlijkse tewerkstellingssubsidie voor lokale besturen van 41 miljoen euro per jaar en dit bedrag moet verworven blijven voor het personeel van de lokale besturen.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen dat dit engagement duidelijk tot uitdrukking komt in de gewestelijke begroting als een permanente dotatie.

2.2.10. Plaatselijke Werkgelegenheidsagentschappen (PWA's) – deze positieve en lokale ondersteuningsstructuren in stand houden

De opdrachten van de Plaatselijke Werkgelegenheidsagentschappen (PWA's) bestaan in het organiseren en ontwikkelen van activiteiten die werkgelegenheid scheppen die niet door reguliere arbeidscircuits worden vervuld, en het begeleiden van een publiek dat ver van de arbeidsmarkt verwijderd is in een traject van socioprofessionele herinschakeling.

Naast de 'zuivere' PWA-activiteiten kunnen deze agentschappen activiteiten en diensten aanbieden in het kader van de dienstencheques. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest hebben 10 PWA's een afdeling sui generis opgericht. In 2017 waren deze PWA's een belangrijke generator van banen, met meer dan 310 actieve werknemers, waarvan 62 % ouder dan 45 jaar.

Wij vragen dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest het bestaan van de PWA's op lokaal niveau handhaaft, voor zover deze strategie het mogelijk maakt om specifieke acties te ontwikkelen die aansluiten bij het gemeentelijk sociaal beleid, de actoren op het vlak van socioprofessionele inschakeling en de lokale werkgevers.

2.2.11. Deelname van Brulocalis aan www.Talent.brussels

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen om geraadpleegd te blijven worden in het kader van het beleid om de Brusselaars aan het werk te krijgen. Dit werd geïmplementeerd door beezy.brussels, een structuur die werd herzien en verwerkt in de nieuwe administratie Talent.brussels.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen minstens een informatieve en adviserende vertegenwoordiging in de bevoegde organen van Talent.brussels, om de stem van de gemeenten te kunnen blijven laten horen en bij te dragen tot de uitvoering van een beleid dat aansluit bij de lokale uitdagingen.

2.3. BESTUUR

Naar aanleiding van enkele controverses waarbij Brusselse structuren betrokken waren, zijn transparantie en goed bestuur centrale thema's geworden in de politieke debatten. Om het nodige vertrouwen van de burger in de politiek te herstellen, moet het Brussels Hoofdstedelijk Gewest dringend alles in het werk stellen om de voorbeeldigheid van de politieke mandatarissen te garanderen en de burger te betrekken bij het beheer van de openbare aangelegenheden.

2.3.1. Het stelsel voor de uitoefening van politieke mandaten preciseren

De hervorming van het stelsel betreffende de uitoefening van zowel gemeentelijke als gewestelijke mandaten is sinds 2014 aan de gang, maar dit werk van lange adem kan niet als voltooid worden beschouwd.

De wijziging van de regels die van toepassing zijn op de mandaten, is een politieke kwestie met zowel strategische als operationele aspecten, die verschillende kwesties omvat, gaande van decumul tot het geldelijk statuut, het aantal verkozenen en de professionalisering van het beroep van verkozenen.

Het vertrouwen van de burgers in hun verkozenen hangt met name af van de duidelijkheid van het stelsel van de mandatarissen en de coherentie van het geheel van regels die op hen van toepassing zijn. Als er dus sprake zou zijn van decumul en een vermindering van het aantal mandatarissen, zouden er bakens gezet moeten worden om te voorkomen dat de noodzakelijke constructieve en leefbare politieke band die de efficiëntie garandeert tussen Gewest en gemeente verloren gaat.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest om **het stelsel te verduidelijken dat de voorwaarden vastlegt voor de uitoefening van een of meer politieke mandaten.**

De nieuwe transparantieregeling die aan de Brusselse politieke mandatarissen wordt opgelegd, zal pas volledig worden nageleefd als het orgaan dat verantwoordelijk is voor de controle ervan, de **Brusselse Deontologische Commissie**, wordt opgericht.

Bovendien zou structureel overleg met de gemeenten een oplossing kunnen bieden voor de verbreking van de band als gevolg van de voleindiging van de decumul.

2.3.2. Voor efficiënt en transparant indirect beheer van het gemeentelijk belang en meer samenwerking tussen gemeenten

Intercommunale samenwerking is een uitstekend instrument van subsidiariteit.

Wat moeten de gemeenten doen om de toegang tot diensten te verbeteren en te vergemakkelijken? Er moet nagegaan worden welk verschil in behandeling tussen de burgers van twee gemeenten door de burger kan worden beschouwd als nadelig voor de kwaliteit van de dienstverlening en dus slecht voor de gemeenten.

Het gewestelijk kader wordt genoemd als een kader dat schaalvoordelen kan bieden. Maar hoewel de schaalvoordelen duidelijk zijn voor de materiële productie, zijn ze dat veel minder voor de levering van diensten, in het bijzonder nabijheidsdiensten, die worden gekenmerkt door hun aanpasbaarheid aan de lokale situaties.

Om deze doelstelling van samenwerking tussen gemeenten te bereiken, met als uiteindelijk doel de verbetering van de dienstverlening aan de burgers, moeten de administratieve, juridische en menselijke knelpunten in kaart worden gebracht.

Laten we nabijheid verzoenen met globale solidariteit in het belang van de burger en de gemeentelijke autonomie verzoenen met een coherent stadsproject.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest om een **proactieve opvolging van het nieuwe stelsel betreffende de werking van de paracommunale structuren**: (autonome) gemeentebedrijven, gemeentelijke vzw's, intercommunales en overeenkomsten tussen gemeenten.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen om **betrokken te worden** bij deze opvolging, om de belangen van de gemeenten te behartigen in het kader van de implementatie van deze structuren en de aanpassing van de bestaande structuren aan het nieuwe stelsel.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters pleiten daarom voor de **oprichting van een werkgroep** met in het bijzonder het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de 19 gemeenten, waarvan de werkzaamheden zouden leiden tot de opstelling van een omzendbrief.

2.3.3. Publicatie van gemeentelijke debatten

Burgers vragen om de gemeenteraden te kunnen volgen, via live streaming of uitgesteld. Sommige gemeenten hebben de stap al gezet en publiceren de openbare zittingen van hun raad online, op verschillende manieren.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest om deze beweging te ondersteunen door mee te werken aan de oprichting van **één platform** waarop alle gemeenten deze opnames kunnen publiceren.

Het platform zou ook kunnen worden gebruikt om verslagen van vergaderingen te communiceren, tevens volgens uniforme modaliteiten.

2.3.4. Burgerparticipatie

De lokale overheden willen de creatieve ideeën van de bewoners beter in het beleid opnemen en de diensten en schepenen in kwestie daar ook bij betrekken. Het samenbrengen van alle actoren rond verschillende projecten maakt het mogelijk om participatie en cohesie op hun grondgebied naar voren te brengen.

Een Gewest en lokale besturen die zich inzetten voor participatie en lokale democratie

De lokale democratie wordt versterkt:

- door besluitvormingsprocessen opener, transparanter en inclusiever te maken;
- door gemeentelijke beslissingen en acties zo dicht mogelijk bij de verwachtingen en behoeften

van de burgers te doen aansluiten en tegelijk het gemeenschappelijk belang te waarborgen;

- door het creëren van aangepaste ruimten voor dialoog (de burger maakt zijn zorgen en ideeën kenbaar, maar informeert ook naar de beslissingen en acties van de lokale besturen);
- door het ontwikkelen van een burgercultuur die de 'kleine' criminaliteit en de degradatie van de openbare ruimte vermindert wanneer burgers gehoord en betrokken worden bij hun toekomst;
- door de betrokkenheid van mensen bij projecten te bevorderen.

Daartoe doet Brulocalis de volgende aanbevelingen ten aanzien van het Gewest:

- **Voortzetting en uitbreiding van de steun voor de Europese Week van de Lokale Democratie (EWLD)** om van een in tijd en inhoud beperkt evenement te evolueren naar continue samenwerking met de gemeenten rond het thema participatie, het hele jaar door. Het doel is ook de zichtbaarheid en de meerwaarde van de actie te vergroten, met name via kwalitatieve evenementen waarbij de burger actiever wordt betrokken.
- **Steun voor de ontwikkeling van de competenties inzake participatie**, bv. door nauwere samenwerking met Brulocalis voor de uitvoering van deze opdracht (bv. op basis van een intergemeentelijk participatieplatform) met het oog op de coördinatie en de facilitering van de uitvoering van dit proces op het terrein. In overleg met de gemeenten zou dan een gewestelijk beleidskader voor participatie kunnen worden uitgetekend dat een globale en homogene visie op participatie biedt.
- **Creatie van een pool van specialisten in participatie:**
  - voor de coaching van initiatieven en vormingen in de gemeenten,
  - voor schaalvoordelen, aangezien niet alle gemeenten over de middelen beschikken om een beroep te doen op participatiedeskundigen,
  - voor meer homogeniteit en om kwaliteit en onpartijdigheid te waarborgen.
- **Bevordering van de transversaliteit van participatie**, door de participatieschepenen bij hun taken te begeleiden en te ondersteunen via **de aanmoediging van de implementatie van 'Partici-streaming'**. Net als bij gender-mainstreaming (man-vrouw) of handi-streaming (handicap), van participatie een echt transversaal beleidsitem maken via vorming of de aanstelling van referenten binnen de gemeenten.
- **Aanmoediging van participatie en betrokkenheid van de burgers bij grote gewestelijke projecten**, vooral op het vlak van mobiliteit, ruimtelijke ordening en openbare werken, vanaf het begin van de programmatie (bv. via raadplegingen of burgerpanels).
- **Toekenning van financiële steun aan gemeenten voor de uitwerking van nieuwe participatieve mechanismen.**
- **Bevordering van de creatie van lokale participatieve budgetten** door steun te verlenen aan en netwerken uit te bouwen van ervaringen in het hele Gewest.
- **Voortzetting en versterking van de steun van de overheid voor burgerinitiatieven via projectoproepen en de verbetering van de coördinatie- en informatiemechanismen tussen Gewest en gemeenten.**
- De bestaande modaliteiten voor burgerraadpleging beter integreren in de verschillende wettelijke regelingen voor participatie, zodat enerzijds de participatieprocessen in goede banen worden geleid en anderzijds de resultaten ervan beter in het besluitvormingsproces worden opgenomen.

2.4. DIGITALISERING EN ADMINISTRATIEVE VEREENVOUDIGING

Digitaliseringsprocessen, zowel voor de relaties tussen overheden onderling als tussen een instelling en haar burgers, zijn onvermijdelijk en zijn factoren voor de verbetering van het overheidsbestuur.

Brulocalis roept het Gewest echter op om bij het opzetten van dergelijke processen alle maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat de bevolking die geen toegang heeft tot nieuwe technologieën, niet wordt benadeeld. In haar dienstverlening aan de burger mag de gemeente niet worden verplicht om de burger te dwingen uitsluitend gebruik te maken van digitale oplossingen.

Wat informatisering, administratieve vereenvoudiging maar ook de digitale kloof betreft, onderschrijft dit memorandum van Brulocalis ook de eisen vervat in het gewestelijke en bicommunautaire memorandum van de OCMW's van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en die van het federale memorandum 2019 van de OCMW's.

Teksten beschikbaar op www.brulocalis.brussels > Publicaties.

2.4.1. Informaticatools voor een business- en burgervriendelijke administratie: 'only once' & 'eBox'

Administratieve vereenvoudiging is ook een instrument voor transparantie, constructie en facilitering dat het Gewest actief moet ondersteunen.

Van de belangrijkste uitdagingen van de gewestelijke legislatuur vestigt Brulocalis de aandacht op de volgende prioriteiten: De lokale overheden moeten over de nodige informaticamiddelen en personeel beschikken om het principe 'only once' toe te passen en het aanbod op eBox te ontwikkelen.

'Only once' om gegevens slechts één keer in te voeren

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen dat het **Centrum voor Informatica voor het Brussels Gewest (CIBG)** de Brusselse gemeenten vooraf informeert over de tools die het zal implementeren.

Gezien de aanzienlijke werklast die de invoering van de geharmoniseerde formulieren met zich zal meebrengen, vragen wij om **een toereikende overgangperiode en een realistische inwerkingtreding**.

Het is van essentieel belang dat EasyBrussels en het CIBG dezelfde ondersteuning bieden aan de gemeentebesturen als de federale Dienst voor Administratieve Vereenvoudiging (DAV) destijds aan de federale instanties leverde.

De goedkeuring van de ordonnantie alleen is niet voldoende: een **handleiding** of, op zijn minst, een **nota** waarin het principe 'only once' en de geest van de authentieke bron worden uitgelegd, zou ook moeten worden ontwikkeld met en voor de lokale besturen.

2.4.2. Informatisering van de lokale overheden - ontwikkeling van adequate en performante software

Administratieve vereenvoudiging is een transversale kwestie die alle gemeentediensten zonder uitzondering aangaat en hun ontwikkeling en toekomst beïnvloedt. Wij hebben ook gewezen op de dringende behoeften van de gemeenten op het vlak van informatisering, implementatie van software, archiveringstools, uniforme interne procedures die vaak ingrijpende reorganisaties en operationele aanpassingen vergen.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters zijn verheugd over de voortgang van het gewestelijke project voor de uitwerking van een lastenboek voor software in verband met de gemeentelijke beroepen. Gezien de uitdagingen op het gebied van interne werking en personeel mag de ontwikkeling van IT-instrumenten voor financiën en boekhouding geenszins vertraging oplopen ten opzichte van de operationele doelstelling van 2021.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen dat de aanzienlijke **kosten** van dit beleid, dat zij ten volle steunen, **volledig door de gewestelijke overheid worden gedragen**. Bij deze laatste zal ook rekening worden gehouden met de daaraan verbonden kosten, zoals onderhoud en updates van software, de aanpassing - indien nodig - van de bestaande gemeentelijke IT-apparatuur, de vorming van het personeel, ...

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen ook aan het nieuwe gewestbestuur om software voor personeelsbeheer te ontwikkelen die geïntegreerd werkt met de software in ontwikkeling, zonder afbreuk te doen aan andere IT-behoefte die nog moeten worden geïnventariseerd.

2.4.3. Elektronische facturatie: implementering tegen 17 april 2020

De Europese Richtlijn 2014/55/EU van 16 april 2014 betreffende de elektronische facturatie in het kader van de overheidsopdrachten vereist dat de regionale en lokale overheden (waaronder de Brusselse

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen het Gewest om **de boekhoudinstrumenten van de gemeenten aan te passen** aan de normen van de elektronische facturatie om alle voordelen ervan te benutten en tot een gedematerialiseerde workflow te komen.

Het Gewest moet de wetgeving die van toepassing is op de gemeentelijke boekhouding, herzien om de **bewaartermijn voor fysieke boekhoudkundige stukken te verkorten**.

gemeenten) uitgerust worden om vanaf 17 april 2020 elektronische facturen te kunnen ontvangen.

2.4.4. Openbare computerruimten, een instrument in de strijd tegen de digitale kloof

Administratieve vereenvoudiging gaat gepaard met een doorgedreven digitalisering. De realiteit vertoont echter contrasten: enerzijds zijn er de burgers die steeds meer verbonden zijn en nieuwe technologieën omarmen, anderzijds zien we ouderen en kwetsbare mensen die geen toegang hebben tot IT.

De digitale kloof in Brussel is een heel zorgwekkend gegeven. De lokale overheden staan op de eerste lijn om deze vaststellingen te doen en ze trachten te verhelpen.

Openbare computerruimten (OCR) vormen een goede oplossing om de digitale kloof te dichten. Hun werking moet echter beter worden ondersteund met toereikende en duurzame **gewestsubsidies**.

2.4.5. Brussel, smart city

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters ondersteunen de ontwikkeling van het concept 'slimme stad', met name via de volgende aanbevelingen ter attentie van het Gewest:

- **Aanmoedigen en ondersteunen van 'smart city' initiatieven** en het gebruik van informatie- en communicatietechnologieën (ICT) om de kwaliteit van de stadsdiensten te verbeteren en zo tegemoet te komen aan de vraag van burgers naar informatie en transparantie.
- **Ondersteunen van de implementatie op gewestelijk en lokaal niveau van het principe 'only once'** (cf. 2.4.1.): inventariseren en harmoniseren van de formulieren voor burgers om de herhaaldelijke en veelvuldige invoering van gegevens te vermijden.

3. Opdrachten van de gemeenten

3.1. OPENBARE ORDE, VEILIGHEID EN PREVENTIE

3.1.1. Politiezones

Op het vlak van veiligheid zijn de politiezones essentiële actoren, waarmee de Brusselse gemeenten nauw samenwerken. Zij dragen in ruime mate bij aan de financiering van die politiezones via de dotaties die ze storten, en verhoudingsgewijs trekken zij meer geld uit voor hun politiezones dan de andere vier grote steden van het land. Het financieringssysteem van de geïntegreerde politie en de toegepaste KUL-norm (bij gebrek aan een andere; bovendien is deze toepassing niet gepast want de KUL-norm is hier niet voor ontworpen) voor de verdeling van de federale financiering onder de politiezones blijken na analyse op heel wat punten ongunstig te zijn voor de politiezones van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Volgens Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters moeten de criteria van de KUL-norm worden herzien en **moet er op zijn minst rekening worden gehouden met de sterke bevolkingsgroei van de laatste jaren in Brussel, die niet in aanmerking is genomen in de verdeelsleutel volgens de KUL-norm. We vragen ook dat er een einde wordt gesteld aan het ongerechtvaardigde mechanisme van de 'bevroren solidariteit'**, dat gepaard gaat met een complete niet-toepassing van de KUL-norm en een verlies van tientallen miljoenen euro voor de Brusselse politiezones.

3.1.2. Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters steunen de eisen van het Belgische Forum voor Preventie en Veiligheid in de Steden

Brulocalis en het Belgisch Forum voor Preventie en Veiligheid in de Steden zijn zich bewust van een aantal grote uitdagingen waarmee Belgische en Europese lokale besturen worden geconfronteerd: de polarisatie van de samenleving, sociale en economische ongelijkheden, radicalisering, migratiestromen die specifieke maatregelen vereisen op het vlak van maatschappelijke integratie en essentiële diensten zoals huisvesting of onderwijs, en de vergrijzing.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters onderschrijven daarom de argumenten en eisen vevat in het memorandum van het Belgisch Forum voor Preventie en Veiligheid in de Steden.

3.1.3. De gemeenten: cruciale actoren van de uitstippeling tot de uitvoering van veiligheids- en preventieplannen

De rol van gemeenten als testsites voor geïntegreerd en integraal beleid op het vlak van preventie, veiligheid en sociale cohesie moet worden gehandhaafd; de gemeentebesturen moeten actief worden geraadpleegd en betrokken bij de voorbereiding van de inhoud van alle plannen voor preventie, veiligheid en sociale cohesie die door hen worden uitgevoerd.

Financiële maatregelen en uitwerking van een strategische en geplande visie ten behoeve van de burger

Daarom dienen verschillende initiatieven te worden ondersteund tijdens de nieuwe bestuursperiode:

- structurele en duurzame financiering voor het lokale preventiebeleid;
- opstelling van meerjarenplannen om de acties van de gemeente op haar grondgebied te oriënteren en te evalueren;
- wat de planning van de acties betreft, moeten alle lokale plannen voor preventie, veiligheid en sociale cohesie dezelfde duur van vier jaar hebben en beginnen met een analyse van de doelstellingen;
- de strijd tegen sociale uitsluiting via de bevordering van de actiemogelijkheden van de burgers, met name hun capaciteit om deel te nemen aan de evolutie van hun wijk.

De gemeenten en Brussel Preventie en Veiligheid, een samenwerking die versterkt moet worden

In 2015, na de zesde staats hervorming en met het oog op een doeltreffend beheer op Brusselse schaal, richtte het Gewest de instelling van openbaar nut «Brussel Preventie en Veiligheid» (BPV) op.

Het is van essentieel belang dat er een geprivilegieerd verband wordt gelegd tussen Brulocalis en de ION «Brussel Preventie en Veiligheid».

Die samenwerking moet berusten op vertrouwen en complementariteit op verschillende niveaus:

- **Veiligheidsplannen opgesteld in overleg met de gemeenten**

De lokale besturen zijn het best geplaatst om een geïntegreerde aanpak van de problemen van onveiligheid en inciviteit te bevorderen. Bij het opstellen van het globaal veiligheids- en preventieplan moet BPV zoveel mogelijk rekening houden met het bestaan van lokale plannen.

Alle actoren (gemeenschapswachten, straathoekwerkers, ...) moeten deelnemen aan de ontwikkeling van het plan, door middel van de oprichting van thematische werkgroepen of platformen.

- **Soepele informatie-uitwisseling voor een optimaal beheer van de subsidies voor gemeenten**

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kent subsidies toe aan verschillende actoren op het vlak van preventie en gewestelijke veiligheid. BPV is nu de instelling die verantwoordelijk is voor het beheer van deze subsidies.

Brulocalis heeft een webpagina Subsidies ontwikkeld die één toegangspunt biedt voor subsidies, met name ten behoeve van gemeenten. Verschillende rubrieken van de webpagina Subsidies hebben betrekking op preventie en veiligheid⁵. Een gebrek aan samenwerking en een voortdurende stroom van informatie over lopende subsidies en oproepen tot het indienen van projecten tussen BPS en Brulocalis kunnen dit werk in gevaar brengen, wat bijzonder schadelijk zou zijn voor de lokale overheden.

5. De rubriek «DBS» en de beschrijvende fiches per subsidie (elk blad bevat een link naar de website van BPV), de rubriek «Synoptische tabellen» betreffende aanvullende subsidies (zie de tabellen «veiligheid & preventie» en «strijd tegen radicalisme»); de rubriek «zesde staats hervorming», waarin de bevoegdheidsoverdrachten en/of de nieuwe subsidiebeheerder (cf. nota's «ION BPV» en «Europese toppen»).

3.2. RUIMTELIJKE ORDENING

3.2.1. Hervorming van het BWRO: meer middelen

Het Brussels Wetboek voor Ruimtelijke Ordening (BWRO) onderging recent ingrijpende wijzigingen.

Voor de uitvoering ervan vragen Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters aan het Gewest:

- **steun** voor de gemeenten om hen in staat te stellen de hervorming uit te voeren met het personeel dat nodig is voor een efficiënte en tijdige behandeling van zaken in het kader van een modern bestuur ten dienste van de burgers;
- **de aanpassing van de uitvoeringsbesluiten** in overleg met de gemeenten;
- **de implementatie van de IT-tools Nova 5 en Nova - Citoyen.**

3.2.2. Stedenbouwkundige inlichtingen

De laatste hervorming van het BWRO op het vlak van stedenbouwkundige inlichtingen heeft de administratieve lasten voor de diensten stedenbouw doen toenemen, terwijl hun middelen krompen wegens de harmonisering door het Gewest van de ad-hoc retributie.

Dat leidt tot een financieel verlies voor de gemeenten, terwijl zij nood hebben aan een uitbreiding van hun personeelsbestand om relevante, gedetailleerde en betrouwbare stedenbouwkundige inlichtingen te kunnen verstrekken teneinde de rechtszekerheid van de transacties te waarborgen, binnen redelijke termijnen die het dynamisme van de Brusselse vastgoedmarkt niet belemmeren.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen het Gewest toestemming voor **de herinvoering van een gemeentelijke heffing voor het verstrekken van stedenbouwkundige inlichtingen** of, subsidiair, een **vergoeding** van het financiële verlies als gevolg van de harmonisatie.

3.2.3. Administratieve vereenvoudiging en participatie van het publiek

De stedenbouwkundige regelgeving heeft zich sterk ontwikkeld in Brussel. Dat heeft een harmonieuzere stadsontwikkeling mogelijk gemaakt. Het maakt de uitvoering van vastgoedprojecten ook complexer.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters zijn voorstander van **administratieve vereenvoudiging, maar vragen dat de doelstellingen van administratieve vereenvoudiging niet ten koste gaan van de kwaliteit van de ruimtelijke ordening en de bescherming van zwakke functies zoals huisvesting.** In dat verband behoren burgerparticipatie via openbare enquêtes en gemeentelijke adviezen tot de fundamentele aspecten van een coherent en realistisch stadsbeleid.

3.2.4. Commerciële bestemmingen: harmonieuze integratie van handelszaken in de wijken bevorderen

De gemeente staat garant voor de vreedzame combinatie van horeca-activiteiten en openbare rust.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen dat de wijziging van de aard van de handelszaken naar activiteiten die tot overlast kunnen leiden, onder controle blijft, zonder het geanimeerde leven in de stad af te remmen.

Stedenbouwkundige vergunningen zijn daarvoor een doeltreffend instrument, omdat ze het mogelijk maken om problemen in verband met de mix van functies te voorkomen, in plaats van te laat en soms op een dwingende manier moeilijke situaties aan te pakken.

Het gaat niet goed met de handelskernen en in het algemeen hebben de handelsruimten te lijden onder de sterke opkomst van de e-commerce. Omgekeerd moeten heel wat wijken het inmiddels stellen zonder buurtwinkels. Er moet opnieuw worden nagedacht over de revitalisering van de fysieke handel en de nieuwe uitdagingen die hieraan verbonden zijn, rekening houdend met de andere functies van de stad (huisvesting, ontspanning, ...).

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen het Gewest om, in het licht van de nieuwe uitdagingen en maatschappelijke veranderingen, de kwestie van de handelszaken in de stad te herbekijken samen met alle betrokken actoren (zoals Hub) en dus om ook het lokale niveau te betrekken bij deze denkoefening.

3.2.5. Gewestelijke stedenbouwkundige verordening: betere omkadering van moderne woonvormen

Een nieuwe gewestelijke stedenbouwkundige verordening (GSV) is in voorbereiding.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen een **herdefiniëring van de bewoonbaarheidsnormen** door er de diversiteit aan moderne woonvormen in op te nemen die momenteel niet specifiek gereguleerd zijn, zoals studentenkamers, gemeenschappelijke woonvormen en kangoeroewoningen.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen het Gewest om bij de federale regering te pleiten voor de herziening van de instructies van de FOD Binnenlandse Zaken over de modaliteiten van inschrijving in de bevolkingsregisters, zodat ze rekening houden met de nieuwe woonvormen.

3.2.6. Digitale vergunningen: om de gepaste technische middelen te verwerven

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters verzoeken de regering om haar inspanningen voort te zetten met het oog op de facilitering van de digitalisering van het onderzoek van stedenbouwkundige vergunningen.

Daartoe vragen Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters aan het Gewest:

- **de lokale overheden te helpen zich uit te rusten met de nodige apparatuur** (computers, schermen en scanners aangepast aan het formaat van de plannen van de architect, ...);
- **de regelgeving aan te passen**, in het bijzonder met betrekking tot de samenstelling van het aanvraagdossier voor stedenbouwkundige vergunningen.

3.2.7. Huisvesting

3.2.7.1. De bouw van betaalbare woningen: het Gewest moet over de nodige middelen beschikken

De gemeenten hebben het gewestelijk huisvestingsplan en de huisvestingsalliantie actief ten uitvoer gelegd, zowel wat betreft de bouw van nieuwe woningen als de terbeschikkingstelling van terreinen voor de gewestelijke operatoren.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen meer aandacht voor de bouw van woningen met een **variabele oppervlakte** (voor eenouder- en/of grote gezinnen), **gemengde wijken**, wat een billijke geografische spreiding van sociale en middelgrote woningen inhoudt, een **geïntegreerde aanpak van projecten** (ontwikkeling van wijken, infrastructuur, ...), **financiële steun voor lokale besturen** (stadsvernieuwing, ...) en de **mobilisering van gewestelijke grondreserves**, die momenteel onderbenut zijn.

3.2.7.2. Ongezonde en leegstaande woningen: samenwerking en diversificatie van de aanpak

Strijden tegen ongezonde en/of leegstaande woningen maakt de stad aantrekkelijker, door stadskankers weg te werken en het aanbod aan beschikbare woningen uit te breiden.

De Brusselse Huisvestingscode heeft gewestelijke mechanismen voor administratieve sancties ingevoerd om ongezonde en leegstaande woningen te bestrijden.

Voor de goede werking van deze mechanismen vragen Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters dat het Gewest **de samenwerking en de uitwisseling van informatie** versterkt tussen de Brusselse gemeenten en OCMW's enerzijds en de **gewestelijke huisvestingsinspectie en de gewestelijke cel voor leegstaande woningen** anderzijds.

3.2.7.3. Huurcontracten: gemeenten middelen geven om reële controle uit te oefenen

De wetgeving geeft gemeenten belangrijke verantwoordelijkheden bij de controle op de transparante weergave van de huurprijs en bij de herhuisvesting van mensen die gedwongen worden om een ongezone woning te verlaten.

Zonder deze cruciale doelstellingen voor een effectief huisvestingsbeleid ter discussie te stellen, pleiten Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters ervoor dat de gemeenten **voldoende middelen** van het Gewest krijgen om deze ambitieuze doelstellingen te bereiken.

Naast de nodige financiële middelen en personeel vragen Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters dat het Gewest enerzijds **de lasten voor de burgemeesters evalueert** en anderzijds streeft naar een **optimale coördinatie met de directie van de gewestelijke huisvestingsinspectie en de gewestelijke openbare vastgoedoperatoren**.

3.2.7.4. Wederhuisvestingskosten

De burgemeesters zijn wettelijk verplicht om een nieuwe woning te zoeken voor personen die een pand moeten verlaten dat niet voldoet aan de Huisvestingscode.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen om een **aanpassing van de wetgeving**, zodat de gemeente **makkelijker de kosten kan verhalen** op de overtredende verhuurder.

Op het vlak van huisvesting onderschrijft dit memorandum van Brulocalis ook de eisen van het gewestelijke en bicommunautaire memorandum van de OCMW's van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, onder meer met betrekking tot:

- de verhoging van het woningaanbod
- de regulering van de huurprijzen en hulp bij huisvesting
- steun voor huisvesting
- rondom uitzetting
- een bewustmakingsactie ten aanzien van verhuurders
- gecentraliseerde communicatie en informatie

Het vermelde memorandum van de OCMW's is beschikbaar in deel 2 en op www.brulocalis.brussels > Publicaties.

3.3. LEEFMILIEU, ENERGIE, DUURZAME ONTWIKKELING EN WEGEN

3.3.1. Leefmilieu

3.3.1.1. Geluid

• Geluidsplan

Het derde geluidsplan, «QUIET.BRUSSELS», werd op 28 februari 2019 door de regering goedgekeurd. Een van de vijf schalen van het plan is de gemeenteschaal.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen het Gewest om alle gewestelijke beleidslijnen en maatregelen toe te passen die zijn vastgelegd in de 3 visies (het kalmeren van transportlawaai, het bevorderen van de rust en het beheer van de mix), 9 thema's en 45 maatregelen van het plan, in volledig overleg met de betrokken actoren, met inbegrip van de gemeenten die piloot, actor of begunstigde zijn voor 21 van deze maatregelen, in het bijzonder maatregel 44 (lokale plannen voor de strijd tegen lawaai) en 45 (acties ter bestrijding van geluidshinder op lokaal niveau).

• Versterkt geluid

In februari 2018 trad een nieuwe regelgeving inzake de verspreiding van **elektronisch versterkt geluid** in werking. Gemeenten en politiezones spelen er een sleutelrol in, met name bij de controle van misdrijven.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen het Gewest ervoor te zorgen dat er **voldoende middelen** (personeel, uitrusting, vorming) ter beschikking van de gemeenten worden gesteld.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen het Gewest ook om de **nieuwe regelgeving te evalueren**, teneinde rekening te houden met de beperkingen die de toepassing van het systeem op het terrein aan het licht brengt, en deze zo nodig **aan te passen**.

- **Bouwplaatsen**

De huidige regelgeving op het gebied van geluidsbeperking is weliswaar bijzonder ontwikkeld, maar is onvoldoende om het specifieke terrein van het **door bouwplaatsen gegenereerde geluid** effectief te reguleren.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen de regering om in overleg met de gemeenten een regelgeving uit te werken die de door bouwplaatsen veroorzaakte geluidsoverlast omkadert.

*Zie ook 3.3.3.1 en 3.4.5. **Bouwplaatsen***

- **Vluchten over Brussel**

Op het vlak van de bestrijding van geluidshinder moedigen Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters het Gewest aan om, overeenkomstig het geluidsplan, door te gaan met **de vaststelling en de vervolging van inbreuken** tegen de geluidsnormen veroorzaakt door vluchten over Brussel.

3.3.1.2. **Openbare netheid: naar een betere coördinatie met Net Brussel**

Openbare netheid is een van de meest zichtbare indicatoren van levenskwaliteit. Brussel kent verscheidene publieke actoren op dit gebied. De afgelopen jaren zijn er inspanningen geleverd om het beheer van de openbare netheid te optimaliseren.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen deze inspanningen voort te zetten om **de samenwerking tussen de gemeenten en het Agentschap Net Brussel te versterken**, met inachtneming van het **subsidiariteitsbeginsel**.

De uitvoering van het intra-Brusselse deel van de zesde staatshervorming had tot doel **de verdeling van de taken** op het vlak van openbare netheid tussen de gemeenten en Net Brussel efficiënter te maken, met name door de intensifiëring van de schoonmaak van de gewestwegen.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen dat de in dit kader in 2016 gesloten overeenkomsten worden **geëvalueerd** en zo nodig worden herzien.

Ze dringen erop aan dat deze nieuwe taakverdeling gepaard gaat met een overdracht van voldoende **middelen** om gewestwegen schoon te maken en te wegen.

In de praktijk blijkt de logica die inhoudt dat de reiniging van de wegen uitsluitend onder leiding van de gemeenten wordt uitgevoerd, niet volledig geconcretiseerd, terwijl er bij Net Brussel via de periodieke stuurgroep meermaals vragen werden ingediend.

We vragen ook om een aanzienlijke **verbetering** van de **kwaliteit van de afvalophaling door het Agentschap Net Brussel**, vooral bij overstromingen. Momenteel zijn de gemeenten verplicht om in te springen in de plaats van Net Brussel voor de ophaling van niet-opgehaalde opengescheurde zakken, afval uit overstroomde kelders, zakken die men is vergeten op te halen en zakken die niet op het juiste moment buitengezet zijn. In afwachting van die verbetering vragen Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters dat de kosten die de gemeenten in dat geval moeten maken, gedragen zouden worden door Net Brussel, voor zover zij het gevolg zijn van het niet uitvoeren van de taken waarvoor het Agentschap wettelijk verantwoordelijk is. Een verbetering van de situatie vereist ook het opgeven van het systeem 'gedaan-gedaan'.

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wil **de sancties in verband met de openbare netheid** harmoniseren en een rooster van de bedragen van de boetes opstellen, met een beperkte speling.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters zijn **tegen deze inkrimping van de manoeuvreerruimte van de sanctionerende ambtenaar**, die hem in moeilijkheden zou brengen bij het motiveren van zijn beslissing. Ter herinnering, de GAS-wet bepaalt dat de sanctionerende ambtenaar rekening moet houden met alle elementen van het dossier om een evenredige sanctie op te leggen.

Het Agentschap Net Brussel waakt over de netheid van de straten en de openbare ruimten in Brussel en houdt dus toezicht op **sluikstorten** door in voorkomend geval de overtreders te vervolgen. Onze Vereniging plaatst vraagtekens bij het lage aantal vaststellingen door het personeel van Net Brussel.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen een **betere coördinatie** tussen gewest- en gemeentepersoneel en dus een grotere doeltreffendheid van het Agentschap Net Brussel.

3.3.2. Duurzame ontwikkeling en energie

3.3.2.1. De lokale strategieën voor duurzame ontwikkeling ondersteunen

De projectoproepen van Leefmilieu Brussel zijn een belangrijk instrument om duurzame lokale projecten tot stand te brengen. Gemeenten en OCMW's hebben immers een groot gebrek aan middelen om de uitdagingen van de klimaatverandering aan te pakken. **Een versterkte omkadering** van de lokale strategieën zou de duurzame dynamieken kunnen verbeteren.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen het Gewest om:

- **de samenwerking** tussen Leefmilieu Brussel en de Brusselse gemeenten en OCMW's te versterken;
- de **thematische oproepen 'duurzame ontwikkeling'** ter attentie van gemeenten en OCMW's voort te zetten en uit te breiden naar andere thema's: bv. lucht, energie, klimaat (cf. volgend punt);
- de goedkeuring van een **nieuw kader ter ondersteuning** van gemeenten en OCMW's bij de ontwikkeling van duurzame strategieën en beleidsmaatregelen ter vervanging van de dynamiek van de Agenda Iris 21;
- de **VN-doelstellingen voor duurzame ontwikkeling** te nemen als leidend beginsel (internationale referentie) voor dit nieuwe kader ter ondersteuning van duurzame ontwikkeling en naar een duurzame, schone en koolstofarme toekomst;

- **de versterking van de ondersteuning en netwerkvorming voor de duurzame ontwikkelingsdynamiek** van gemeenten en OCMW's: organiseren van uitwisselingen en bezoeken aan goede praktijkvoorbeelden, instrumenten voor projectbeheer, -monitoring en -evaluatie, steun inzake participatie, verspreiding van goede gewoonten, uitwisselingen in verband met beleid, ...
- de bevordering van **afvalsortering** bij lokale feestelijke, sportieve en culturele evenementen en de **verplichting om recycleerbare materialen te gebruiken**.

3.3.2.2. Gewestelijke en gemeentelijke strategieën op het vlak van energie, lucht en klimaat

In 2016 keurde het Brussels Hoofdstedelijk Gewest het Lucht-Klimaat-Energieplan goed. Het omvat 64 maatregelen en 144 acties om de uitstoot tegen 2025 met 30 % te verminderen (ten opzichte van 1992). Sommige gemeenten ontwikkelen ook een klimaatstrategie op hun eigen schaal.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen het Gewest om gerichte begeleiding en financiële steun voor:

- het **stimuleren en financieel ondersteunen van gemeentelijke strategieën** voor de ontwikkeling van een lokaal klimaatplan (Lucht-Klimaat-Energieplan);
- **de ondersteuning en monitoring van het Lucht-Klimaat-Energieplan**, aangepast aan de realiteit van de lokale overheden;
- het bevorderen van groepsaankopen van energie bij de overheid (zie 3.3.2.4);
- het verbeteren van de sensibilisering voor **energiebesparing** van het particuliere en openbare erfgoed en, meer in het bijzonder, het verschaffen van middelen voor de renovatie en de verbetering van de **energieprestaties van sociale en gemeentelijke woningen**;
- het stimuleren van **lokale initiatieven voor de productie van hernieuwbare energie en groepsaankopen door burgers** (zie ook 3.3.2.4);
- de ondersteuning van projecten ter vermindering van het energieverbruik in scholen;
- de bestrijding van energiearmoede (zie ook het federaal memorandum van de OCMW's en de Algemene Vergadering van de Federatie van de Brusselse OCMW's 2019 gewijd aan het thema energiearmoede, waarvan verslag in Nieuwsbrief 113);
- de sensibilisering voor energiebesparing in OCMW-gebouwen en sociale huisvesting.

Wat energie betreft, onderschrijft dit memorandum van Brulocalis ook de eisen van het gewestelijke en bicommunautaire memorandum van de OCMW's van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Dat memorandum van de OCMW's is beschikbaar op <http://www.brulocalis.brussels> > Publicaties.

3.3.2.3. Brussel, groene stad en natuur

Ten aanzien van de snelle bevolkingsgroei en de steeds schaarser wordende ruimte zijn de evenwichten fragiel en de keuzes moeilijk. De aanwezigheid van de natuur is essentieel voor het evenwicht en het welzijn van de bevolking in de stad. Het verzoenen van stad en natuur, het aanbieden van een groene stad die toegankelijk is voor alle Brusselaars, de strijd tegen pesticiden, de vrijwaring van de biodiversiteit, de introductie van de natuur in wijkprojecten, de bevordering van de vergroening van projecten en gebouwen op lokaal niveau ... het zijn allemaal mogelijkheden en aanbevelingen voor een Brussel van morgen dat de natuur een mooie plaats geeft in de stad.

Bepaalde acties, maatregelen, steun of gerichte subsidies van beperkte omvang en reikwijdte zouden het beheer van de stad aanzienlijk verbeteren, zoals:

- de bevordering van de creatie van **kleine groene ruimtes en 'pocket parcs'** (kleine groene ruimtes die aangelegd worden op braakliggend terrein) om de stad mooier en hittebestendiger te maken;
- de versterking van de aanwezigheid van de natuur in de openbare ruimte door **bij de renovatie van de openbare ruimte systematisch bomen te planten langs wegen**, met respect voor hun typologie;
- de versterking van **de steun voor gemeenten via een beheercentrum** (technische coaching, communicatie, ...) voor de goedkeuring van een **'pesticidevrij' beheersplan voor de openbare ruimte**;
- het systematisch ingraven van glasbollen om sluikstorten te ontmoedigen;
- om de vijf jaar een controle van private stormbekkens opleggen;
- de bevordering van groepsprojecten en burgerinitiatieven rond de **vergroening** van wijken (bv. boomgaarden, moestuinen, volkstuintjes, stadstuintjes);
- de **vermindering van voedselverspilling** door steun aan lokale «zero waste»-initiatieven (bv. school- en bedrijfsrefters) en samenwerking tussen overheden en burgers, verenigingen (bv. repair-café, weggeef- en ruilbeurzen);
- steun voor sociale kruideniers en **projecten met kwetsbare groepen**: gedeelde frigo, gedeelde vestiaire, sociale recyclage, ...

3.3.2.4. Sociale, informatie- en milieuclausules in overheidsopdrachten & aankoopcentrale

De Vereniging is verheugd over de wetgevende maatregelen die het Gewest heeft genomen om sociale en milieuclausules op te nemen in overheidsopdrachten. Via een 'groene aankopen'-beleid ondersteunt de overheid bedrijven die eco-innovatie toepassen en ecologische producten op de markt brengen. Daarnaast vervullen de gemeenten, als grote inkopers die in contact staan met de bevolking, op dat vlak een voorbeeldfunctie.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen **de oprichting van een aankoopcentrale voor energie** die gemeenten en OCMW's in staat stelt om, met de steun van het Gewest, offerteoproepen en bestellingen inzake energie te verrichten. Deze krachtenbundeling moet, naast het verkrijgen van aantrekkelijkere voorwaarden, de oriëntatie van de aankopen naar het gebruik van groene energie vergemakkelijken, met een voorbeeldfunctie voor de bevolking (cf. 3.3.2.2. omtrent de vraag naar steun voor groepsaankopen van energie door burgers).

3.3.3. Wegen

Onder de belangrijkste uitdagingen voor de gewestelijke bestuursperiode leggen Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters de nadruk op de volgende prioriteiten:

3.3.3.1. Bouwplaatsen op de openbare weg: uitvoering van de hervorming

In de afgelopen bestuursperiode is een derde ordonnantie betreffende de bouwplaatsen op de openbare weg aangenomen.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen een adequate coördinatie en een gewestelijke globale visie op de reeds begonnen en de geplande werkzaamheden. Het welslagen van die opdracht hangt af van:

- de goede werking en de doeltreffende uitoefening van de bevoegdheden van de **Commissie voor de Coördinatie van de Bouwplaatsen**;
- de snelle en efficiënte ontwikkeling van het **OSIRIS-platform** (vlotte toegang tot informatie en ergonomisch gebruik) met het oog op administratieve vereenvoudiging, niet alleen van de mechanismen voor vergunningen van werken en hun coördinatie, maar ook voor de procedure voor de vergoeding van bedrijven die een impact ondervinden van de werken;
- het **rekening houden met de politietaken van de burgemeester op de wegen**.

Zie ook de verwante problematieken:

3.3.1.1. Lawaai van bouwplaatsen; 3.4.5. Mobiliteit: werken / Osiris / aansprakelijkheid van de burgemeester

3.3.3.2. Wegcode: hercodificering noodzakelijk

De wetgeving met betrekking tot bouwplaatsen op de weg kan niet volledig zijn zonder een dynamischere benadering van het beheer van het openbaar domein.

Op dit moment zijn de regels met betrekking tot vergunningen voor het gebruik van wegen voor privédoeleinden nog steeds gedefinieerd in diverse bronnen, voornamelijk doctrine en jurisprudentie. Deze situatie ondermijnt de duidelijkheid van de toepasselijke regels.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen het Gewest om **in samenwerking met de lokale overheden te codificeren**, voor zover het hun in de eerste plaats aangaat.

3.3.3.3. Fietsdelen in vrije vloot: rekening houden met de opdrachten van lokale besturen

Voertuigen (fietsen, steps, ...) in zelfbediening en zonder vast station verschenen plots in verschillende

Europese steden, vaak zonder dat de plaatselijke besturen op de hoogte gesteld waren van hun aankomst in de openbare ruimte. De gemeenten zijn echter wettelijk verantwoordelijk voor de openbare veiligheid van het wegverkeer. En veel gedeelde voertuigen vormen obstakels in de openbare ruimte.

De goedkeuring van de ordonnantie van 29 november 2018 betreffende het gebruik van gedeelde alternatieven voor de wagen is ongetwijfeld een stap in de goede richting.

Recente gebeurtenissen hebben echter aangetoond dat deze nieuwe ordonnantie niet volstaat om het fenomeen in te dijken.

Daarom vragen Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters een evaluatie van deze nieuwe regeling waarbij onze Vereniging betrokken zou worden, en **meer aandacht voor de taken van de gemeenten** op het vlak van wegbeheer en handhaving van het vlotte verkeer op de openbare weg.

3.4. MOBILITEIT

3.4.1. Menselijke en financiële middelen in overeenstemming met de ambities

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters zijn verheugd dat het Gewest rechtstreeks of via projectoproepen een aanzienlijk aantal gemeentelijke mobiliteitsprojecten (mede)financiert en moedigt het Gewest aan om deze samenwerking voort te zetten en te versterken. In het gewestelijk mobiliteitsplan

Good Move, dat momenteel opgesteld wordt, lijkt het er echter op dat **de gemeenten verantwoordelijk zullen zijn voor een groot deel van de acties die nodig zijn om de vastgestelde gewestelijke beleidsdoelstellingen te bereiken**. Deze vaststelling is des te opmerkelijker aangezien de gemeenten meer dan 80 % van het Brusselse wegennet beheren.

Om aan deze uitdaging tegemoet te komen, vragen Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters aan het Gewest om:

- de last van de **uitvoering van het toekomstige gewestelijke mobiliteitsplan Good Move** en de zesde staatshervorming niet op de gemeenten af te wentelen. Het Gewest moet intern in de nodige middelen voorzien voor de uitvoering van het mobiliteitsbeleid;
- een verdeelsleutel te bepalen tussen het Gewest en de gemeenten voor de **inning van boetes voor geregionaliseerde mobiliteitsovertredingen**. Aangezien de gemeenten een groot deel van het Brusselse wegennet beheren, is het logisch dat zij op de een of andere manier een deel van de inkomsten uit op hun wegennet begane inbreuken ontvangen;
- de gemeenten voldoende personeel ter beschikking te stellen om **mobiliteitsprojecten te beheren** door bijkomende gemeentelijke mobiliteitsadviseurs te (co)financieren die zich met name bezighouden met de ontwikkeling van actieve mobiliteitsprojecten;
- de projectoproepen uit de catalogus van de subsidies die openstaan voor gemeenten, te behouden en verder uit te bouwen, en de haalbaarheid van **administratieve vereenvoudiging** voor de uitvoering ervan te bestuderen om deze oproepen beter te laten aansluiten bij de lokale prioriteiten. Een **financiële enveloppe per gemeente**, waarvan **de toewijzing door elke gemeente bepaald** zou worden op basis van haar lokale prioriteiten in de vorm van een 'investeringsplan voor mobiliteit' dat aan het Gewest wordt voorgelegd, zou een interessant idee kunnen zijn in dat kader;
- de follow-up te versterken van klachten die via FixMyStreet worden ingediend, en de reikwijdte ervan (probleem qua signalisatie, ...) te verruimen.

3.4.2. Een coherent en degelijk parkeerbeleid

Ingrijpen op het parkeeraanbod is ongetwijfeld een van de belangrijkste hefboomen voor de ontwikkeling van het mobiliteitsbeleid. Het effect ervan op de modal shift is overigens bewezen omdat de keuze van de verplaatsingswijze vaak afhankelijk is van het bestaan van een parkeerplaats op de bestemming of niet. Het Gewest heeft het administratieve kader (ordonnantie) en het operationele kader (Parkeeragentschap) uitgewerkt dat nodig is voor de uitvoering van een parkeerbeleid. Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters moedigen nu de versnelling aan van de zoektocht naar innovatieve en effectieve oplossingen op dit vlak.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters bevelen het Gewest aan om **het parkeerbeleid regelmatig te evalueren**, in nauwe samenwerking met de gemeenten (zowel de gemeenten die het beheer en/of de controle van hun parkeerplaatsen hebben gedelegeerd, als de gemeenten die deze bevoegdheid behouden hebben) en indien nodig **wijzigingen in de ordonnanties en besluiten** te bestuderen. De specifieke kwestie van de tarifiering zou bijvoorbeeld opnieuw kunnen worden onderzocht in het licht van de situatie op het terrein, die verschilt van gemeente tot gemeente, en er zouden afwijkingen moeten kunnen worden toegestaan op basis van een argumentering van de gemeente.

3.4.3. Innovaties ten dienste van de mobiliteit

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters moedigen het Gewest aan om alle mobiliteitsinnovaties te ontwikkelen en te testen, die bijdragen tot de doelstellingen vastgelegd in het gewestelijk mobiliteitsplan.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen het Gewest de gemeenten te raadplegen over nieuwe ideeën om er de effecten op de mobiliteit en de impact op de gemeenten van te evalueren.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters formuleren in dat kader een reeks aanbevelingen voor het Gewest:

- De laatste hand leggen aan de applicatie e-sign, die het Gewest en de gemeenten in staat moet stellen om over een geolokalisatiedatabank van alle verkeersborden in Brussel te beschikken.
- De samenwerking voortzetten met de gemeenten voor de toepassing van de schoolstraten en het mogelijk maken om de personeelskosten in dat kader te dekken, zodat de concrete uitvoering van de acties op het terrein kan worden gewaarborgd. Het Gewest wordt ook uitgenodigd om bij de federale overheid te pleiten voor een versoepeling van de momenteel te restrictieve uitvoeringsregels.

Als nieuwe initiatieven die gesteund moeten worden, stellen Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters bijvoorbeeld voor:

- de **beveiliging van schoolomgevingen**, bv. via proefprojecten in samenwerking met ouders, leerlingen, leerkrachten en andere belanghebbenden, zoals schoolstraten;
- de **operationalisering van de zones 30** (verkeersdrempels, doorlopende trottoirs, ...);
- de **financiering** van gemeenten bij de uitwerking van **nieuwe gemeentelijke mobiliteitsplannen** die aansluiten bij het volgende gewestelijke mobiliteitsplan;
- de **financiering van concrete projecten** – ook op gemeentewegen – in het kader van de uitvoering van toekomstige lokale mobiliteitsplannen;
- **personeelskosten** subsidieerbaar maken in het kader van de projectoproep ‘schoolstraat’ (met name voor het personeel dat instaat voor de omkadering en de plaatsing van de afsluitingen van de straat).

3.4.4. Verkeersveiligheid

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters waren verheugd over de uitwerking van een Brussels verkeersveiligheidsbeleid na de zesde staatsherforming. Deze situatie maakt het nu mogelijk om maatregelen en campagnes te organiseren die beantwoorden aan de specifieke behoeften van Brussel (verstedelijking, sociaal-economisch profiel, demografie, enz.). De laatste Brusselse Staten-Generaal voor de Verkeersveiligheid hebben aangetoond dat de Brusselaars verkeersveiligheid uiterst belangrijk vinden, waarbij ze verschillende prioriteiten stellen (snelheid, respect, infrastructuur).

Deze projecten zijn grootschalig en talrijk en er zijn vele actoren bij betrokken, als we een verkeersveiligheidsbeleid willen bereiken dat:

- het welzijn en de veiligheid van de burgers waarborgt;
- de subjectieve (veiligheidsgevoel) en objectieve (drastische vermindering van het aantal ongevallen) veiligheid verbetert;
- de meest kwetsbare gebruikers beschermt (voetgangers (vooral kinderen), fietsers, mensen met een beperkte mobiliteit);
- automobilisten en andere gebruikers van de openbare ruimte sensibiliseert.

Om het bij de gewestelijke en gemeentelijke bekommernissen te doen opnemen, stelt Brulocalis een reeks aanbevelingen voor het Gewest vast:

- Zorgen voor begeleiding voor de gemeenten bij het zoeken naar de oplossing van ongevalgevoelige zones op gemeentewegen en medefinanciering van maatregelen.
- Zorgen voor overleg met gemeenten en politiediensten bij het vaststellen en uitvoeren van **verkeersveiligheidscampagnes** voor doelgroepen.
- Zorgen voor de **versterking van de politiezones** om ze de middelen te geven om verkeersovertredingen beter te controleren en te bestraffen (uitrusting en personeel) teneinde de doelstellingen van de Staten-Generaal voor de Verkeersveiligheid van het Brussels Gewest te bereiken.

3.4.5. Bouwplaatsen

Met meer dan 120.000 bouwplaatsen per jaar in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is het duidelijk dat dit thema van bijzonder belang is voor wegbeheerders zoals het Gewest en de gemeenten. De gevolgen van een slecht beheerde bouwplaats kunnen rampzalig zijn, zowel voor de mobiliteit in de wijk (files, geluidshinder, vervuiling, ...), de veiligheid van de burgers (slecht gemarkeerde bouwplaatsen, in het bijzonder voor personen met beperkte mobiliteit) en de snelle achteruitgang van de wegen (wegverzakkingen door de herhaalde passage van grote vrachtwagens, ...) als voor de naburige bedrijven (gevaar voor omzetsdaling). Het is dus van essentieel belang dat het Gewest en de gemeenten het beheer van de werven samen beheren, om de overlast in tijd en ruimte tot een strikt minimum te beperken.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters formuleren een reeks aanbevelingen ter attentie van het Gewest:

- Het beleid inzake beheer van bouwplaatsen regelmatig **evalueren** in samenwerking met de Brusselse gemeenten, om het overleg en de identificatie van optimalisatiemogelijkheden verder te verbeteren, teneinde **de risico's van gelijktijdige werkzaamheden te beperken** en zo de impact van bouwplaatsen in ruimte en tijd tot een minimum te beperken (in dit opzicht onderstrepen we de hoop die het principe van hypercoördinatie wekt).
- Waken over de naleving van de maatregelen die de aansprakelijkheid van de burgemeesters kunnen invoeren op het vlak van de signalisatie van werken, door te **streven naar een striktere naleving van de coördinatie, de signalisatie en de beveiliging van bouwplaatsen** en indien nodig door administratieve boetes op te leggen.
- **Ontwikkelen van Osiris** om de doelstellingen te bereiken op het vlak van invoering van de vele gegevens van wegbeheerders en aannemers, met behoud van een zo eenvoudig mogelijk te gebruiken applicatie.

Zie ook 3.3.1.1 (Leefmilieu: Lawaai door bouwplaatsen, aansprakelijkheid van de burgemeester en Osiris) en 3.3.3.1 (Wegen)

3.4.6. Transversaal beleid - diversen

- Met het oog op een **grootstedelijke aanpak** vragen Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters **optimaal overleg** tussen de drie Gewesten voor de ontwikkeling van een coherent mobiliteitsbeleid en om systematisch **rekening te houden met de mogelijke impact op de Brusselse gemeenten**.
- Hoewel het principe van **kilometerheffing voor zware vrachtvoertuigen** een positieve maatregel is, kan het echter niet alleen ten goede komen aan het Gewest alleen, zonder financiële compensatie voor het gebruik van gemeentewegen door zware vrachtvoertuigen onderworpen aan gewestbelasting. Deze wegen hebben te lijden onder veelvuldig zwaar vrachtverkeer en het zou dan ook logisch zijn dat de gemeenten een deel van de opbrengst van deze nieuwe belasting ontvangen voor het onderhoud en de modernisering van hun wegennet.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters wensen dan ook dat het Gewest de mogelijkheid onderzoekt om **een deel van de opbrengst van de belasting aan de gemeenten door te geven** volgens nader te bepalen criteria, om hen ook te ondersteunen bij hun inspanningen om het wegennet te onderhouden.

3.5. EUROPA EN INTERNATIONALE SAMENWERKING

3.5.1. Internationale solidariteit

Het engagement van de Brusselse gemeenten in het lokale beleid inzake internationale solidariteit neemt elk jaar toe. Tegelijkertijd heeft het Gewest het kader vastgesteld voor zijn interventie in de ontwikkelingssamenwerking door middel van een ordonnantie. Het heeft ook aanzienlijke financiële middelen ter beschikking gesteld om het beleid te ondersteunen. Nu is het noodzakelijk om de convergentie te versterken van de inspanningen met het oog op gemeenschappelijke strategische en operationele doelstellingen enerzijds en de financiële middelen en personeel anderzijds. De gemeenten en Brulocalis beschikken immers niet altijd over het nodige personeel om hun ambities op het vlak van internationale solidariteit te verwezenlijken, wat op middellange termijn zou kunnen leiden tot een vorm van ontmoediging en desinvestering in dit beleid.

Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters vragen aan het Gewest om:

1. De **human resources te versterken** van de lokale besturen, om het lokale beleid op het vlak van internationale solidariteit te kunnen ontwikkelen en begeleiden.
2. De **eigenheid** van de gemeenten te erkennen bij **de uitvoering** van het samenwerkingsbeleid, door de uitwerking van **specifieke projectoproepen** rond internationale samenwerking ter attentie van de Brusselse gemeenten, of ten minste de gemeenten rechtstreeks in aanmerking te laten komen voor de bestaande gewestelijke projectoproep.
3. De ontwikkeling van een **Brussels intergemeentelijk coördinatieplatform inzake samenwerking** te ondersteunen, met name door de financiering van een voltijdse coördinator van het netwerk, die als schakel zal dienen met het maatschappelijk middenveld waarmee gemeenten regelmatig contact hebben; het platform zal tot taak hebben uitdagingen te definiëren rond samenwerking, strategieën en meerjarenactieplannen in de 19 gemeenten vast te stellen en een register van internationale solidariteitsactoren op te stellen.
4. De kwestie van de samenwerking op federaal niveau te volgen en de handhaving te verdedigen van een - federaal of geregionaliseerd - programma voor internationale samenwerking van de Brusselse gemeenten met een toereikend financieringsniveau dat niet lager kan zijn dan het huidige financieringsniveau.

3.5.2. Europese projecten, borg voor een beter imago van het Gewest en de Brusselse gemeenten

Europese projecten bieden de Brusselse gemeenten een uitstekende kans om studies, projecten, audits, uitwisselingen van praktijkvoorbeelden, ... (mee) te financieren. Naast de traditionele instrumenten die door de gemeenten en het Gewest worden gecontroleerd, zoals het EFRO of het ESF, bestaan er een groot aantal Europese programma's die een antwoord zouden kunnen bieden op de uitdagingen waarvoor de gemeenten zich gesteld zien op het gebied van leefmilieu, innovatie, sociale integratie, energie, sociale ontwikkeling van de wijken, ...

Sommige Brusselse gemeenten komen niet in aanmerking voor EFRO-steun op grond van sociaal-economische criteria, waardoor de indruk kan ontstaan dat Europese fondsen vaak door dezelfde gemeenten worden ontvangen. Deze perceptie wordt versterkt door het feit dat de Brusselse gemeenten nog niet voldoende gebruik maken van andere Europese middelen wegens gebrek aan tijd, aan middelen om medefinanciering en de aanwezigheid in netwerken te waarborgen, en aan kennis van procedures en Europees jargon.

Het Gewest zou er baat bij hebben als de Brusselse gemeenten meer betrokken zouden worden bij de Europese programma's: projecten uitvoeren ten behoeve van de Brusselaars met Europese fondsen, de zichtbaarheid van het Gewest en de gemeenten op het Europese toneel vergroten, de technische vaardigheden van de administraties versterken, een projectaanpak ontwikkelen die voldoet aan de hoge normen van de Europese Unie, de weg vrijmaken voor een optimaal gebruik van de gewestelijke subsidies, ...

Om de betrokkenheid van gemeenten bij Europese projecten te versterken, formuleren Brulocalis en de Conferentie van Burgemeesters de volgende aanbevelingen:

1. De gemeenten sensibiliseren en informeren over de financieringsmogelijkheden op Europees niveau, de ontwikkeling van hun knowhow bij het opzetten van Europese projecten, de benutting van ervaringen en de individuele ondersteuning van projectdragers.
2. Een specifiek gewestelijk fonds oprichten voor de cofinanciering van Europese projecten van de Brusselse lokale overheden (dit type gewestelijke cofinanciering bestaat momenteel alleen voor EFRO- en ESF-fondsen), naar analogie met wat er gebeurt in het Vlaamse en Waalse Gewest.
3. De samenwerking tussen de Brusselse gemeenten aanmoedigen om intergemeentelijke Europese projecten op te zetten waar mogelijk, en de bundeling van de middelen bevorderen (verdeling van de menselijke en financiële middelen).

Conclusies

Het Gewest en de gemeenten zijn twee democratische machtsniveaus die complementair zijn en die overleg moeten plegen, want hun actie heeft een grote impact op het dagelijkse leven van de Brusselaars. We verzoeken om een gestructureerd partnerschap, om **echt overleg tussen Gewest en gemeenten.**

De verantwoordelijkheden onder beide machtsniveaus moeten worden verdeeld met inachtneming van het subsidiariteitsbeginsel, volgens hetwelk het machtsniveau dat het dichtst bij de burger staat - in dit geval de gemeente - een bevoegdheid op zich neemt wanneer het niet bewezen is dat een ander machtsniveau deze bevoegdheid beter kan uitoefenen.

De lokale besturen moeten voldoende financiële en menselijke middelen krijgen om hun verantwoordelijkheden geheel autonoom te kunnen uitoefenen. **De begrotingsneutraliteit moet dan ook worden gerespecteerd ten aanzien van de nieuwe uitdagingen en de nieuwe opdrachten die hen worden toevertrouwd.**

Op financieel vlak worden de gemeenten vooral geconfronteerd met de last van de pensioenen van hun statutaire personeel en met de invoering van een tweede aanvullende pensioenpijler voor hun contractuele personeel. We dringen er dan ook op aan dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met de federale overheid onderhandelt

om meer te herfinancieren dan wat het Gesolidariseerd Fonds tot nu toe heeft gedaan voor de pensioenen van de lokale ambtenaren, en dat het Gewest de gemeenten en OCMW's financieel steunt om het stelsel van het aanvullend pensioen in te voeren, wat noodzakelijk is om de Brusselse contractuele ambtenaren een acceptabel pensioen te garanderen.

De gemeentelijke barema's werden al meer dan tien jaar niet meer opgewaardeerd. Zij liggen nu lager dan de Vlaamse en Waalse barema's en dan de barema's van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de federale overheid, wat ze niet aantrekkelijk maakt voor de medewerkers. We vragen het Gewest dan ook om financieel tussen te komen en zo de noodzakelijke herfinanciering van het personeel van de lokale besturen te ondersteunen.

We steunen het concept van een 'smart city' en vragen dat het gebruik van informatie- en communicatietechnologieën wordt gestimuleerd om de kwaliteit van de stadsdiensten te verbeteren en tegemoet te komen aan de vraag van burgers naar informatie en transparantie.